

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3128/2024
28.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марина Стефановић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Светлана Ђорђевић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 484/23 од 18.10.2023. године, у седници одржаној 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 484/23 од 18.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П2 176/21 од 12.07.2023. године, ставом првим изреке, разведен је брак АА од оца ВВ, рођене ...1995. године у ... и ББ, рођеног ...1987. године у ..., закључен ...2016. године за матично подручје ..., у смислу члана 41. Породичног закона. Ставом другим изреке, малолетно дете парничних странака ГГ, рођена ...2019. године поверена је на самостално вршење родитељског права оцу, а пребивалиште детета ће бити пребивалиште оца у Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да на име свог доприноса за издржавање мал. ГГ доприноси са 24.000,00 динара месечно од 12.07.2023. године као дана пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови, сваког 01. до 15. дана у месецу на руке законског заступника мал. детета, оца ББ. Ставом четвртим изреке, уређен је начин виђања мал. ГГ са мајком АА, на начин ближе описан у овом ставу изреке. Ставом петим изреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 484/23 од 18.10.2023. године, одбијена је жалба тужиље и првостепена пресуда потврђена у ставу другом, трећем и четвртм изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Указивање тужиле на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП је неосновано, јер у поступку пред нижестепеним судовима није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, у браку парничних странака ...2019. године рођена је мал. ГГ. Тужилца је по фактичком престанку брачне заједнице засновала нову ванбрачну заједницу, запослена је као ... и поседује предузетничку радњу, са просечном зарадом од око 120.000,00 динара. Тужени станује у породичној кући у којој живе његови родитељи, као и брат са породицом, али су сви у засебним деловима куће. Запослен је и остварује месечну зараду од око 90.000,00 динара. Мал. ГГ у претходне две године наизменично борави код сваког родитеља по седам дана и иде у вртић и када борави код оца, односно код мајке. Решењем Основног суда у Лазаревцу од 26.09.2021. године, тужилци је продужена хитна мера привремене забране контактирања и приласка туженом због процене ризика да ће иста наставити са вршењем психичког и физичког насиља према супругу извршеног 24.09.2021. године. ОЈТ Лазаревац је против туженог поднело оптужни предлог због постојања основане сумње да је извршио кривично дело насиље у породици у односу на тужилцу, који поступак није окончан.

Према коначном налазу и мишљењу органа старатељства оба родитеља поседују одговарајуће капацитете за самостално вршење родитељског права, али да је мајка родитељ који је подобнији за самостално вршење родитељског права. Према налазу и мишљењу комисије судских вештака, оба родитеља поседују капацитете личности који их чине подобним родитељима, али је препоручено да мајка родитељско право реализује кроз редовне личне контакте са дететом, а родитељски капацитети оца су такви да га чине компетентним родитељем да преузме улогу родитеља са правом самосталног старатеља, односно да је отац родитељ који треба да самостално врши родитељско право. Тужени се у току раздвајања породице у свему понашао у складу са интересима малолетног детета и штитио његове интересе. Тужени је у односу на тужилцу зрелија личност, а мотивација тужилце да самостално врши родитељско право усмерена је више на њен лични интерес, а не на интерес детета, јер занемарује параметре властитих пропуста у родитељском функционисању и заснива своје мишљење да је подобан родитељ и да има ексклузивно право на то, минимизира улогу оца и прикрива податке који га дефинишу као посвећеног и одговорног родитеља. Тужилца је по природи личности нетолерантна, што је констатовао и орган старатељства у својим извештајима, јер не прихвата одговорност за поремећену партнерску и родитељску комуникацију, као ни са својом примарном породицом. Насупрот томе, отац поред свих потребних личних капацитета да самостално врши родитељско право, живи у заједници живота са примарном породицом у којој је дете добро адаптирано, која је структурисано организована у коју је дете укључено и емотивно прихваћено. Мал.ГГ је комуникативна и напредна и у складу са својим

узрасом је изразила своје мишљење са којим родитељем жели да живи, тако што се изјаснила да више воли да живи у дворишту где отац живи него у парку, мислећи на стан и кућу у којој родитељи бораве.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је у најбољем интересу малолетног детета да буде поверено оцу на самостално вршење родитељског права, уз уређен начин одржавања личних односа са мајком и обавезу мајке да доприноси издржавању мал. детета месечним износом од 24.000,00 динара.

Врховни суд налази да се ревизијом тужиље неосновано побија другостепена пресуда због погрешне примене материјалног права.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97) у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и преузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2.).

Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. У спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета (члан 266. наведеног закона) и пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270.).

Правилно су нижестепени судови применили материјално право и утврдили најбољи интерес малолетног детета одлучујући да отац самостално врши родитељско право, прихватајући стручно мишљење комисије судских вештака, које мишљење је дато на основу актуелне породичне ситуације и породичних прилика парничних странака. Супротно наводима ревизије, овај суд сматра да су приликом доношења одлуке, нижестепени судови правилно проценили све елементе најбољег интереса малолетног детета, као и способност родитеља да задовоље развојне, васпитне, емоционалне и образовне потребе деце утврђене у смислу чланова 6. и 266. став 1. Породичног закона. Процена најбољег интереса малолетне ГГ, утврђена на основу налаза и мишљења комисије судских вештака који је оцењен у склопу осталих изведених доказа, не доводи се у сумњу наводима ревизије о постојању мишљења органа старатељства да се мал.дете повери мајци на самостално вршење родитељског права, јер су исти дати на основу породичних прилика и процене родитељских капацитета тужиље у различитим временским периодима. Наиме, оба родитеља поседују капацитете за вршење родитељског права, али је отац зрелија личност у односу на мајку и за њега је интерес мал.детета примаран, док је тужиља нетолерантна и минимизира улогу оца. Тужени живи у заједници са примарном породицом у којој је дете добро адаптирано и

емотивно прихваћено. Мал.ГГ је комуникативна и напредна и у складу са својим узрастом је изразила своје мишљење са којим родитељем жели да живи, тако што се изјаснила да више воли да живи у дворишту где отац живи него у парку, мислећи на стан и кућу у којој родитељи бораве.

Следом наведеног, нису основани наводи ревизије којима се указује на садржину мишљења комисије вештака и предлог да се дете повери мајци на самостално вршење родитељског права, с обзиром да су нижестепени судови приликом одлучивања, мишљење комисије вештака да се мал. ГГ повери оцу на самостално вршење родитељског права, ценили у склопу свих околности конкретног случаја. Поред тога, суд када је у питању најбољи интерес детета опредељују околности које се тичу узраста и пола детета, потреба детета, као и способност родитеља да задовољи потребе детета, што су нижестепени судови, а супротно ревизијским наводима, на правилан начин ценили и за своју одлуку дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Ревизијским наводима се оспорава налаз и мишљење комисије вештака и посредно или непосредно оспорава чињенично стање које по мишљењу ревидента није правилно или потпуно утврђено у спроведеном поступку. Међутим, ови наводи нису основани, јер не доводе у сумњу правилност побијане пресуде у погледу одлуке о поверавању малолетног детета, одржавању личних односа са мајком и висини издржавања, као ни правилну примену материјалног права садржаног у наведеним одредбама Породичног закона.

Тужила у ревизији понавља наводе који су истицани у жалбеном поступку, позивајући се на одредбу члана 8. ЗПП. Међутим, како Врховни суд у поступку по ревизији не испитује правилност утврђеног чињеничног стања, имајући у виду да је чланом 407. став 2. ЗПП искључена ревизија из овог разлога, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај, па ови наводи нису образлагани.

Правилна је и одлука нижестепених судова у погледу уређеног одржавања личних односа мал. детета са мајком сагласно мишљењу комисије вештака и предложен шири модел виђања тужиле са мал.дететом и одлука о утврђеној обавези издржавања мал.детета од стране мајке као родитеља коме дете није поверено.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**